

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra E Bindstouw (DK) (paralleltekst med Rigsmålgengivelse)

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 259. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515387275392/facsimile.pdf> (tilgået 17. maj 2021)

Anvendt udgave: Noveller

»For den Sag,« sagde han Mads af Vranum, »jeg har jo endelig ogsaa været i Krig, og det kunde have gaaet mig meget værre, end det gik, og det endte med, at jeg fik en god Kone – jaja! nu er hun død og henne, sølle Kirsten, men hun var god ved mig, saalange hun levede, jeg maa ikke sige hende ander paa. Nuda, saa har jeg lagt den her Vise om den her Krig, og hvordan jeg fik Hold i Kirsten.

Dengang at de ved København med Admiral Nelson droges –
det var en høj Skærtorsdag, de bestilte ikke andet end søges –
det Pust begyndte ved Kirketid, da de havde ringet sammen;
men Klokken den blev tre saa vel, før Nelson han sagde Amen. –
Og det var mig og Jens og Per – fra een By alle tre –
og paa et Skib, hed Prøvesten, der var vi ogsaa med.
Den Tid at Klokken den var otte, og vi havde faaet vor Døvre,
da raabte Kaptajnen: »Karle! lad mig se, I ikke sover.«
Og alle de Skibe, der drev forbi, de smed deres Kugler til os.
Til sidst saa kom der tre med et, og de blev liggende ved os.
De skød, og vi skød. Vor Kaptajn – Peder Lassen var det, de kaldte
ham –
han raabte for hver en Kugle, der kom: »Den maa vi have betalt
ham.«

De Kugler fløj saa tykt som Smul og peb som nogle Hjejler;
de kom og slog os over Ende, som naar de spiller Kegler.
Og midt paa Dagen omtrent, da trimmed Jens og Per.
Jeg sukked ved mig selv og sagde: »Nu ses vi aldrig mer.«
Saa blev vi ved at punses saadan, og det var rigtignok haardt,
for Klokken gik til fire, og vi havde ingen Middagsmad faaet.
Til sidst blev Engelskmanden ked af den her Haandtering;
vor Løjtnant tørrede sin Pande og sagde: »Hold inde med

Charging!»

Saa skred jeg i en Baad i Land og fik mig noget at bide paa;
jeg gik og aad, for der var ikke en Plet, jeg kunde sidde paa.
Der kom da en, jeg kendte, og sagde: »Har du været i Klemmen?«
»Ja lidt,« sagde jeg. – »Da er,« – sagde han, – »de andre paa Lazarettet.«
»Hvad? Hvem?« sagde jeg. – »Ih! Per,« sagde han, »og Jens, dine
Kammerater.« –
»Saa er det ikke værd,« sagde jeg, »at vi staa her og prater.
Jeg tænkte, at de var slaaget ihjel; jeg saa jo for mine Øjne,

Di tremled øwweræhn – ino! – da war et wal djæ lowen.
Ito! A vel indda dæhæni!k – »Itol! saah han, »al mæddæ!
Men Gud bewaahrs! hwa dæ wa ful! aa ek en Boes wa ledde.
I Salsen loe di begi Tow, faa di ku ett kom længer;
Aa Minnisken di stod omkring, aa glowd aa ga dem Pænger.
Aa dæhr stod stuere faarnem Folk, aa Frøikener aa Fraawer,
Aa ga dem. »Hillimæni! saae A, »da skal A loww I skaawer!
Hudn goer et mæ Jer?« – »Skit! saae Jens: »A!r aah mæ begi
Fædder.« –
»A mæ mi Ahnn, walkommen Mahs! saae Pier – »ærd Dæ dær æ
dær?«
Men Jens han loe, aa tow mod Pængg; han talt dem, aa han djelt'em;
Aa de wa Sølpængg aalle Slaww; han had nok mæ aa skjelt'em.
Di hall put han i Pies Fek; di hall dem tow han te sæ;
Men saa ga han et Hjahtesok, aa prøwed aa læth ve sæ:
»De blywer ringg mæ mæ« – saah han – »A trøwer ett A lower.
A bie Dæ saa almindele, Pier! komme Do dærøwer,
Da skal Do hælls mi Faer aa Muer, aa Kjesten ekki minner!
Aa ka Do loww, da bier A dæ, Do gywte Dæ mæ hinner!«
»De skie ves etta – saah Pier – »faar A mo vesnok følles ruæ Dæ?« –
»Hwa ska wo Pængg blyw te?« – saah Jens – »Mahs! ve Do ta dem te
Dæ?
Aa fløj dem hjæmm?« – »Hwofor ek de« – saah A – »A ska wal ta
dem.« –
»Vel Do gi Kjesten aalle mien?« – saah Jens – »faa hun ska ha dem.
Men hwiissom, Pie! Do dær far A, maa A saa arre Dihn?
Hun fek indda en kjøn kon mier, nær di bløw laa te mihn.«
»Aa ja!« – saah Pier; aa de war aa di sisti Uer han taalt,
Faa fost dōh han, aa saa dōh Jens: aa saeen fek Kjesten Aait.
Saa drōw A hjæm mæ den Beskien, aa kam te Ørum sille –
A vil ett go te Kjesten strags, men blyww te'm Moenen tille.
Mi Faar aa Muer – de skal A loww – di smillt degaang di soe mæ.
Mi Muer hun saah: »I Guskilow! Do kun indda begoe Dæ.« –
»Ja de wa stint nok« – suered A, aa kyl mi Twærsæk nier.

de trimmed over Ende – ih nu! – da var det vel, de er levende.
Naa men, jeg vil endda derhen! – »Ja men,« sagde han, »jeg vil med dig!«

Men Gud bevares, hvor der var fuldt! og ikke en Baas var ledig,
I Forstuen laa de begge to, for de kunde ikke komme længer;
og Menneskene de stod omkring og gloede og gav dem Penge.
Og der stod store, fornemme Folk og Frøkener og Fruer
og gav dem. »Hillemænd!« sagde jeg, »da skal jeg love, I skover!
Hvordan gaar det med jer?« – »Skidt!« sagde Jens: »Jeg er af med
begge Fødder.«
– »Jeg med min Arm, velkommen Mads!« sagde Per – »er det dig, der
er der?«

Men Jens han laa og tog mod Penge; han taite dem og delte dem;
og det var Sølvpenge af alle Slags; han havde nok med at sortere dem.
De halve puttede han i Pers Fikke; de halve dem tog han til sig;
men saa gav han et Hjertesuk og prøvede at lette ved sig:
»Det bliver ringe med mig!« – sagde han – »jeg troer ikke, jeg lever.
Jeg beder dig saa mindelig, Per! kommer du derover,
da skal du hilse min Fader og Moder, og Kirsten ikke mindre!
Og kan du leve, da beder jeg dig, du gifter dig med hende!«
»Det sker vist ikke,« sagde Per – »for jeg maa vistnok følges med dig.«
»Hvad skal vore Penge blive til?« – sagde Jens – »Mads, vil du tage
dem til dig?
og fly dem til dem hjemme?« »Hvorfor ikke det?« – sagde jeg – »jeg
skal vel tage dem.« –
»Vil du give Kirsten alle mine?« – sagde Jens – »for hun skal have
dem.

Men hvis Per! du døer for jeg, maa jeg saa arve dine?
Hun fik endda en køn Slump mere, naar de blev lagt til mine.«
»Aa ja!« – sagde Per; og det var og de sidste Ord, han taite,
for først døde han, og saa døde Jens; og saadan fik Kirsten alt.
Saa drev jeg hjem med den Besked og kom til Ørum silde. –
Jeg vilde ikke gaa til Kirsten straks, men blive til om Morgenen tidlig.
Min Fader og Moder – det skal jeg love – de smilte, dengang de saa
mig.
Min Moder hun sagde: »Ih Gud ske Lov! Du kunde endda begaa
dig.« –
»Ja, det var haardt nok,« – svarede jeg og kylede min Tværsæk ned.

»Do æddet nahgen« – saah mi Faaer – »shudn goer et Jens aa Pier?«
»To di bløw skaat« suer A, »dæ war aa ret en slem Spirakkel;
Di loe som slagted Swønhi; te A bløw frie, de war't Merakkel«
»Hm – hm – hm!« saah mi Faaer – »hwem kaast'em hen? hwem full te
Grawen?« –
»Ham sjæl han kaast'em hen« – saah A – »aa hiele Kjøvveahawen
Ful dem te Grawen. Dæh bløw ringed, præjked, dæh bløw songen.«
Mi Muer hun slow hin Hinner sammen: »De wa knøwt aaw
Kongen.«
Mi Faaer han saah: »No fo di Saarre te Øwliis – sølle Kjesten!
Faa nærenstie En haar en Ven, saa vel En nødde mest'en.«
Om Muena degaang vi had et wo Dower, saah mi Mower:
»Do skal wal hen te Øwliis no? – A fülle mej, A trower.«
Da Kjesten soe mæ, stak hun i aa græhd – faa di had saae hin't –
»Hwa ka de nøtt!« – saah hinne Faaer – »Aah!« – saah hun – »de ær aah:
stint.
Aah! Jens! Jens! Jens! Do wa mi Ven – aa hwofaa skul A mæst Dæ!
»Aah! gi Dæ stell te't!« – saah hin Faaer – »dæ foes wal Jen, ka trøst
Dæ.«
Saa tow A op mi Paang mæ Pæng – dem Jens aa Pier had ginn mæ:
»Dem ska Do ha te Arrepaæt!« – saah A – »Ka de ett linn Dæ?«
Saa kam vi te aa snakkt en Kuen baad' om de Jen aa d'Annet.
Mi Fuar kam aasse te aa saah: »den Krie æ slem faa Lannet.
Men ejes no te Jens æ doe, hudn tinke Do no Øwli?
Do kan ett saahn sedd Enkimanhi; aa de'r't waer aa vrowi i
No ska Do inten gywt Dæ sjæl – aa Do æ raa faa gammel –
Aa Do aa hun i sku nohinne væhr epo Jens Hammel.
Aa A veed et, hvem de sku væhr« – han suer: »A vedfk hejer.
Ku Kjesten finn en Kaael mæ Let, kahænsæ de wa bejer.« –

»Du er da ikke nøgen,« – sagde min Fader – »hvordan gaar det med
Jens og Per?«
»Ja, de blev skudt,« – svarede jeg, – »der var ogsaa ret et slem
Spektakel;
de laa som slagtede Svin; at jeg blev fri, det var et Mirakel.«
»Hm – hm – hm!« sagde min Fader – »hvem kastede dem hen? hvem
fulgte til Graven?«
»Ham selv, han kastede dem hen,« – sagde jeg – »og hele København
fulgte dem til Graven. Der blev ringet, præket, der blev sunget.«
Min Moder slog sine Hænder sammen: »Det var knøvt af Kongen.«
Min Fader han sagde: »Nu faar de Sorg hos Øvliis – sælle Kirsten!
For naar en har en Ven, saa vil en nødigt miste den.«
Om Morgenen, dengang vi havde ædt vor Davre, sagde min Moder:
»Du skal vel hen til Øvliis nu? – jeg følger med, jeg tror.«
Da Kirsten saa mig, stak hun i at græde – for de havde sagt hende
det –
»Hvad kan det nytte!« sagde hendes Fader. »Aa!« sagde hun – »det er
for haardt.
Aa Jens! Jens! Jens! Du var min Ven – og hvorfor skulde jeg miste
dig.«
»Aa! tag det nu roligt!« sagde hendes Fader – »der faas vel en, der kan
trøste dig.«
Saa tog jeg op min Pung med Penge – dem Jens og Per havde givet
mig:
»Dem skal du have til Arvepart!« – sagde jeg. – »Kan det ikke lindre
dig?«
Saa kom vi til at snakke en Smule baade om det ene og det andet.
Min Fader kom ogsaa til og sagde: »Den Krig er slem for Landet.
Men cilers nu, Jens er død, hvordan tænker du nu, Øvli?
Du kan ikke saadan sidde Enkemand; og det er ikke værd at vrøvle i
det.
Nu skal du enten gifte dig selv – og du er snart for gammel –
og du og hun I skulde omtrent være paa ens Hammel,
og jeg ved ikke, hvem det skulde være.«
– Han svarede: »Jeg ved f- ikke heller.
Kunde Kirsten finde en Karl med lidt, kan hende sig det var bedre.«

»Ito!« – saah Muens mi Faer – »Do'k ett behøw aa lied aah laant!« –
»Aah! I behøwer hejes ett!« – saah Kjesten – »aa ha aah traant!« –
»Hm, hm!« – saah Øwbi – »hm! A veed, di Sæn han haae no
Skjellinger –
Hint wos en Dram aa en Bed Brøel! de ka ett hjelp vi kjellinger.«
Men saa bløw Kjesten rint kataaisk, aa hvæll, aa ba om Daw da.
Men sihn som vi kam sammen saan i jit aa annet Law da:
Somti saa wa hun ett betint, aa annetier hun töt et.
Tesisit saa bløw vi Manh aa Kuen, aa Ingen haa faatrot et!»

Noddeda! Wolle Vistesen haad tawn still den hiele Awren; men ve de Law fik han isinn aa snak mej.

»Hwem dær æ kint i Graah aa dæromkring« saa han, »veed wal aasse, te dær æ Nød, di kalle Svend Graahs Capel – faa hæ haa wot en bette kon Kjerck engaang, lissom dæhr øbsten for Ungstrup. Men de er ænele saa lænng sihn, te mi Aalfæers Aalfæer haad ett sit Nød aa den hæ Kjerck. Scien æ dær inno nown aa; hwem dæ gidde gaan ætter ed, ka snaar finn e Stej po Groskovs Mark, lit nueten faa Flaww Sæ. Degaang de skidh, som A no ska faatæll, si da wa dæ trej Konger i wo Land – aa de wa di tow faa manne, ka A trow, faa jen ku ejes haa wot nok; trej Konger i et Land maa va lisse gaat som trej Konner i jen Hues, faa hudden sku di faaliggis? Noda: den jenn aa di Konger hedd Swenh. Han slow den aahn a di tow anner ihjel ve et Gjæstboj, hwo de no war, aa han vil gjo lisse ve den treddi. Men han unrennt, aa sanked en gromme Haav Kriesfolk sammel, aa øwwerwan Swenh i et stur Slaw, di haalt derind po Graah Hie. Swenh han tawt baade e Slaw aa e Lyw, som A no ska faatæll. Den Daw far e Slaw sku stoc, saa stod e Konng udden faa hans Tjelt, aa saa bøjed sæ hwerken wahr eler bæjer, end te en Buenkuen kam gaangend faabi, aa hun war en skammele knøwh Kwinn. E Konng fik Lost te hin, aa lo hin trak ind i e Tjelt, aa loc aasse ve hin, men haat imued hin Villi. Dæ ku wo manne Konner, dær ett haad tawn sæ søen Kjellingerie næe saa næer; men den hæer wa strix i ed. Saa snaar hun wa sluppen ud igjen, rent hun hjem, aa græed saa møj moddele, aa faataall hinne Mand Aalting,